

Izvještaj o radu Povjerenstva za izradu, provedbu i praćenje programa za suzbijanje korupcije za Grad Zagreb i preporuke za daljnji rad

Osnovni podaci o formiranju i radu Povjerenstva

Imenovanje predsjednika i članova Povjerenstva za izradu, provedbu i praćenje programa za suzbijanje korupcije za Grad Zagreb (u nastavku Antikorupcijskog povjerenstva) potvrđeno je *Zaključkom* na 2. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 15. srpnja 2021. godine, na način da je uz predsjednika birano tri člana iz oporbe, a pet članova vladajuće koalicije.

Sukladno preporukama prethodnog saziva Antikorupcijskog povjerenstva, dogovoren je novi način biranja članova: za predsjednika i četiri člana povjerenstva biraju se oporbeni zastupnici, a za preostala četiri člana biraju se zastupnici vladajuće koalicije. Promjena je donesena *Zaključkom o izmjeni Zaključka o osnivanju Povjerenstva* na 23. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba.

Izmijenjen sastav Antikorupcijskog povjerenstva, sukladno novom Zaključku donesen je na 25. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba.

Antikorupcijsko povjerenstvo je održalo ukupno 17 sjednica te dvije sjednice bez kvoruma. Tijekom rada zaprimljeno je 50 predstavljenosti građana. Postupanja su uključivala upite za očitovanje Kontrolnom uredu i drugim tijelima gradske uprave, kao i upravama gradskih poduzeća. Dio predstavljenosti je vraćen na dopunu informacija ili je proslijeđen drugim nadležnim tijelima na postupanje.

Etički kodeks Antikorupcijskog povjerenstva donesen je 4. siječnja 2022. godine, a digitalni OBRAZAC za prijavu korupcije u svibnju 2022. Digitalni obrazac za prijavu je dostupan na internetskoj stranici <https://zagreb.hr/antikorupcijsko-povjerenstvo/48868>, a svrha mu je pomoć kod prijave korupcije i ukazivanje na važne informacije koje prijavu čine potpunom.

Ispunjavanje misije i svrhe Povjerenstva

Način rada Povjerenstva, status i ovlasti povjerenstva ostali su neizmijenjeni te i dalje stoje gotovo sve načelne opaske o radu Povjerenstva, prema Zaključku o radu Povjerenstva prethodnog povjerenstva (Zaključak od 30. ožujka 2021. godine). Ukratko, radi se o činjenici da Antikorupcijsko povjerenstvo nije radno tijelo Gradske skupštine, da se ovlasti Povjerenstva shvaćaju benevolentno te da nema jasnih obveza za službenike i dužnosnike gradske uprave, kao niti članova uprava gradskih poduzeća s kojima se po prijavama pojedini predmeti povezuju. Istovremeno, teško je precizirati kojim bi se gradskim propisom navedena obaveza trebala utvrditi jer postupanje po prijavama na sumnju u korupciju nije navedeno među zadacima i ovlastima ovog Povjerenstva (*Zaključak o osnivanju Povjerenstva za izradu, provedbu i praćenje Programa za suzbijanja korupcije za Grad Zagreb, SG 23/09*) iako se kroz prethodne sazive uvriježila praksa da se to ipak čini, a broj i učestalost prijave sugeriraju da je takvo i očekivanje javnosti.

Nadalje, s obzirom na protok vremena od 2009. kada je Antikorupcijsko povjerenstvo osnovano te s obzirom na bitne promjene zakonodavnih i ostalih okolnosti koje uvjetuju njegov rad, nužno je preispitati i prilagoditi status ovog Povjerenstva unutar gradskih struktura uspostavljenih u području suzbijanja korupcije. Primjerice, u ovom sazivu Antikorupcijskog povjerenstva pokrenuta je platforma *ZG Zviždač* za prijavu nepravilnosti i sumnji u korupciju, uspostavljeno je više alata koji utječu na razinu transparentnosti upravljanja, kao aplikacija *iTransparentnost* i *Portal otvorenih podataka*, a ujedno Grad Zagreb postao je članom međunarodnog programa "*Open Government Program - Local*" s definiranim obavezama djelovanja u područjima pristupa informacijama i fiskalne otvorenosti. Iz perspektive ovog Povjerenstva kao tijela kojemu je svrha biti fokalna točka borbe protiv korupcije nedostaje jasan i

sveobuhvatan pregled i usklađenje navedenih alata i aktivnosti tj. njihova povezanost s Antikorupcijskim povjerenstvom.

Takvo stanje preklapanja i međusobne nepovezanosti različitih antikorupcijskih alata na žalost doprinosi ukupnoj neorganiziranosti, a moguće i neuspješnosti cjelokupnih antikorupcijskih nastojanja. Jedan od učinaka je izostanak ideje o svrsi i ovlastima Antikorupcijskog povjerenstva, što bi moglo objasniti činjenicu kako je tijekom 2024. godine zbog nemogućnosti kompletiranja kvoruma, otkazano više sjednica povjerenstva.

S druge strane, jasno je da problem korupcije kao takve nije riješen te da različiti oblici korupcije i dalje egzistiraju. I po ovom pitanju i dalje stoje opaske dane u Zaključku Antikorupcijskog povjerenstva prethodnog saziva Gradske skupštine. Okrupnjavanje poslova, diskriminirajući uvjeti u natječaju i drugi oblici redukcije i isključenja potencijalnih ponuditelja nisu odgovarajuće adresirani niti jednim antikorupcijskim alatom. Stoga se područje javne nabave prepoznaje kao prostor u kojem su potrebne dodatne aktivnosti i mjere s velikim potencijalom suzbijanja različitih koruptivnih radnji.

Zaključak

Od osnivanja Antikorupcijskog povjerenstva 2009. godine znatno je proširen zakonodavni okvir koji uređuje područja borbe protiv korupcije, jačanja transparentnosti i otvorenosti upravljanja te je uvedeno više institucionalnih i operativnih promjena u navedenim područjima, kako na gradskoj, tako i na nacionalnoj razini. Zadatak pregleda i stručne analize svega navedenog te izrada svrhovitog i provedivog Programa suzbijanja korupcije za Grad Zagreb kompleksan je i dugotrajan zadatak koji premašuje stručne kapacitete Antikorupcijskog povjerenstva s obzirom da je ono tijelo čiji sastav čine zastupnici i zastupnice Gradske skupštine Grada Zagreba različitih profesija i područja stručnosti. Stoga je primarna preporuka ovog saziva Antikorupcijskog povjerenstva da se za posao mapiranja, analize i procjene postojećih antikorupcijskih mehanizama te izradu prijedloga Programa suzbijanja korupcije za Grad Zagreb i njemu pratećeg Akcijskog plana angažira vanjski stručni i neovisni tim te da se za navedeni posao osiguraju sredstva u gradskom proračunu.

Preporuke ovog saziva Antikorupcijskog povjerenstva su također i da se u navedenom Programu predlože mjere koje će dovesti do:

1. Usklađenosti i povezanosti postojećih i novih (budućim Programom predloženih) antikorupcijskih alata i mehanizama,
2. Adekvatnog pozicioniranja Antikorupcijskog povjerenstva unutar sustava suzbijanja korupcije,
3. Konkretnih mjera koje će adresirati slabo pokrivene ili nepokrivene oblike korupcije i klijentelizma.

KLASA: 021-05/21-001/355

URBROJ: 251-03-22/04-25-148

Zagreb, 11. ožujka 2025.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Dr. sc. Slaven Dobrović